

1 חוק התובלה האוירית, התש"ם-1980

1. הגדרות

(תיקון התש"ע)

בחוק זה -

"אמנת ורשה" - האמנה לאיחוד כללים מסויימים בדבר תובלה בין-לאומית באויר, שנחתמה בורשה ביום 12 באוקטובר 1929 ופורסמה ברשומות;

"פרוטוקול האג" - הפרוטוקול המתקן את אמנת ורשה, שנחתם בהאג ביום 28 בספטמבר 1955 ופורסם ברשומות;

"אמנת גואדלהרה" - האמנה המוספת לאמנת ורשה בדבר תובלה בין-לאומית באויר המבוצעת בידי אדם שאינו המוביל לפי ההסכם, שנחתמה בגואדלהרה ביום 18 בספטמבר 1961;

"פרוטוקול גואטמלה" - הפרוטוקול המתקן את אמנת ורשה ואת פרוטוקול האג, שנחתם בגואטמלה ביום 8 במרס 1971;

"הפרוטוקול הראשון" - הפרוטוקול הנוסף מס' 1 המתקן את אמנת ורשה, שנחתם במונטריאול ביום 25 בספטמבר 1975;

"הפרוטוקול השני" - הפרוטוקול הנוסף מס' 2 המתקן את אמנת ורשה כפי שתיקן אותה פרוטוקול האג, שנחתם במונטריאול ביום 25 בספטמבר 1975;

"הפרוטוקול השלישי" - הפרוטוקול הנוסף מס' 3 המתקן את אמנת ורשה כפי שתיקנו אותה פרוטוקול האג ופרוטוקול גואטמלה, שנחתם במונטריאול ביום 25 בספטמבר 1975;

"הפרוטוקול הרביעי" - הפרוטוקול מס' 4 המתקן את אמנת ורשה כפי שתיקן אותה פרוטוקול האג, שנחתם במונטריאול ביום 25 בספטמבר 1975;

"אמנת מונטריאול" - האמנה לאיחוד כללים מסויימים בדבר תובלה בין-לאומית באויר, שנחתמה במונטריאול ביום 28 במאי 1999 ופורסמה ברשומות;

"האמנה" - אמנת ורשה, פרוטוקול האג, אמנת גואדלהרה, פרוטוקול גואטמלה, הפרוטוקול הראשון, השני, השלישי והרביעי, הכל לפי תחולתם;

"שטח של מדינה" - לרבות שטחים שהיא מייצגת אותם ביחסי החוץ שלהם;

"תובלת-פנים" - תובלה אוירית שמקום היציאה והיעוד שלה נמצאים לפי תנאי ההסכם בין הצדדים בשטחה של ישראל, ולא הוסכם בו על חניה מחוץ לישראל;

"תובלה מחוץ לאמנה" - תובלה אוירית שסעיפים 2 עד 4 אינם חלים עליה ודיני מדינת ישראל חלים עליה, אך היא אינה תובלת פנים.

2. תובלה בין מדינות שהן צדדים לאמנת ורשה

על תובלה אוירית, שמקום היציאה ומקום היעוד שלה נמצאים לפי תנאי ההסכם בין הצדדים בשטחן של שתי מדינות שהן צדדים לאמנת ורשה, או בשטחה של אחת מהן בלבד שהיא צד לאמנת ורשה והוסכם על מקום חניה בשטחה של מדינה אחרת, יחולו הוראות אמנת ורשה.

3. תובלה בין מדינות שהן צדדים לפרוטוקול האג

על תובלה אווירית שמקום היציאה ומקום היעוד שלה נמצאים לפי תנאי הסכם בין הצדדים בשטחן של שתי מדינות שהן צדדים לפרוטוקול האג, או בשטחה של אחת מהן בלבד שהיא צד והוסכם על מקום חניה בשטחה של מדינה אחרת, יחולו הוראות אמנת ורשה כפי שתוקנה על ידי פרוטוקול האג.

3א. תובלה בין מדינות שהן צדדים לאמנת מונטריאול

(תיקון התש"ע)

על תובלה אווירית, שמקום היציאה ומקום הייעוד שלה נמצאים לפי תנאי ההסכם בין הצדדים בשטחן של שתי מדינות שהן צדדים לאמנת מונטריאול, או בשטחה של אחת מהן בלבד שהיא צד לאמנת מונטריאול והוסכם על מקום חניה בשטחה של מדינה אחרת, יחולו הוראות אמנת מונטריאול.

3ב. תובלה בין מדינות שהן צדדים לכמה אמנות

(תיקון התש"ע)

על תובלה אווירית שחלות עליה אחת האמנות המנויות בהגדרה "האמנה" וגם אמנת מונטריאול, יחולו הוראות אמנת מונטריאול בלבד.

4. הודעה ברשומות על כניסה לתוקף

(תיקון התש"ע)

שר החוץ רשאי להודיע ברשומות על כניסת האמנה או אמנת מונטריאול, כולן או מקצתן, לתוקפן, לגבי מדינת ישראל, ומשהודיע כך, יחולו הוראותיהן של אלה שניתנה עליהן ההודעה על תובלה אווירית בהתאם לקבוע בהן, והן יפורסמו ברשומות.

5. תובלת פנים ותובלה מחוץ לאמנה

(תיקון התש"ע)

(א) על תובלת פנים ותובלה מחוץ לאמנה יחולו הוראות אמנת מונטריאול, בשינויים המחויבים.
(ב) לענין תחולת אמנת מונטריאול על תובלה מחוץ לאמנה, כל מקום באמנת מונטריאול שמדובר בו במדינה שהיא צד לאמנת מונטריאול, יתפרש ככולל כל מדינה שבה מצוי מקום היציאה או מקום הייעוד לפי הסכם התובלה, אף שאינה צד לאמנת מונטריאול.

6. השלמת דמי נזק

(תיקון התש"ע)

(א) שר התחבורה, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות להשלמת דמי נזק שישולמו לתובע לפי הוראות האמנה או אמנת מונטריאול, לפי העניין, למקרה של מוות או פגיעה גופנית; התקנות יקיימו, בין השאר, תנאים אלה:

(1) לא תוטל בהן חובה נוספת לתשלום פיצויים על המוביל, עובדיו וסוכניו, מעבר לחובה כאמור באמנה או באמנת מונטריאול, לפי העניין;

(2) מותר לחייב בהן מובילים לגבות בישראל דמי השתתפות מנוסעים, אך לא תוטל בהן חובה נוספת על מובילים;

(3) לא תהא בהן הפליה בין מובילים באשר לנוסעים הנוגעים בדבר, וההטבות שיוענקו לנוסעים על פי התקנות יינתנו להם, יהא המוביל שהוליך אותם אשר יהא;

(4) כל אדם שנגרם לו נזק עקב מותו של נוסע ששילם דמי השתתפות או עקב פגיעה בגופו, יהא זכאי להטבות על פי התקנות.

(ב) הסדר להשלמת דמי נזק לפי סעיף זה, שלפיו ישתתפו נוסעים בדמי השתתפות למימונו, ייראה בכל מקרה כביטוח לענין חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשי"א-1951, והביטוח ייעשה על ידי מבטח כמשמעותו באותו חוק.

7. מקום היציאה ומקום הייעוד

רואים בתובלת אוירית את מקום היציאה ומקום הייעוד כפי שהוסכם עליהם בין הצדדים, אף אם חלה בתובלה הפסקה או העברה מכלי-טיס לכלי-טיס תוך כדי ביצועה.

8. סמכות לשנות מהוראות האמנה

(תיקון התש"ע)

(בוטל).

9. המרה למטבע ישראלי

(תיקון התש"ע)

(א) בפסיקת תשלום בתובענה לפי חוק זה או התקנות לפיו, רשאי בית המשפט תחילה לקבוע את הסכום שבו חייב הנתבע במטבע חוץ כפי שנקבע

באמנה או בזכויות משיכה מיוחדות כפי שהוגדרו על ידי קרן המטבע הבין-לאומית כאמור בסעיף 23 לאמנת מונטריאול, לפי העניין; בפסק דינו או בהחלטה מאוחרת יותר יקבע בית המשפט את סכום החיוב במטבע ישראלי לפי שער החליפין ביום מתן פסק הדין.

(ב) סעיף קטן (א) יחול על תובענה שחלים עליה הפרוטוקולים הראשון, השני, השלישי או הרביעי - החל מפרסום ההודעה על כניסתו לתוקף של הפרוטוקול הנוגע לענין ועל תובענה שחלה עליה אמנת מונטריאול - החל ביום כניסתה לתוקף של אמנת מונטריאול לגבי מדינת ישראל, בהתאם להודעת שר החוץ לפי סעיף 4.

(ג) לפני פרסום ההודעה לפי סעיף קטן (ב) רשאי שר התחבורה, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בצו שבמקום הסכום במטבע חוץ הנזכר בסעיף 22 לאמנה יבוא סכום כפי שייקבע באותו צו, המבוטא בזכויות משיכה מיוחדות שמדובר בהן בפרוטוקולים הראשון, שני, השלישי והרביעי; כל עוד לא בוטל או תוקן צו כאמור, ימשיך הצו לחול על תובענה לפי חוק זה או התקנות על פיו שסעיף קטן (א) אינו חל עליה.

(ד) ניתן צו לפי סעיף קטן (ג), רשאי בית המשפט, בבואו לפסוק תשלום בתובענה לפי חוק זה או התקנות על פיו, לקבוע תחילה את הסכום בזכויות משיכה מיוחדות שבו חייב הנתבע; בפסק דינו או בהחלטה מאוחרת יותר יקבע בית המשפט את החיוב במטבע ישראלי לפי שער החליפין של זכויות אלה ביום מתן פסק הדין.

10. פטור מאחריות לפי דינים אחרים

אחריותו של המוביל, עובדיו וסוכניו לפי חוק זה לנזק, לרבות לנזק שנגרם עקב מותו של נוסע, תבוא במקום אחריותו לפי כל דין אחר, ולא תישמע כל תביעה לפיצוי על אותו נזק שלא על פי חוק זה, תהא עילתה הסכם, עוולה אזרחית או כל עילה אחרת ויהיו התובעים אשר יהיו.

(תיקון התש"ע)

(א) הוראות האמנה לא יחולו על תובלה אווירית המבוצעת בידי מדינה שהצהירה על כך, מכוח זכותה לפי האמנה.
 (ב) הוראות אמנת מונטריאול לא יחולו על תובלה אווירית שמדינה שהיא צד לאמנת מונטריאול הצהירה לגביה בדבר אי-
 התחולה כאמור לפי סעיף 57 לאמנת מונטריאול.

12. מסירת הזמנה ומסמכים מחוץ לתחומי השיפוט

בתובענה שעילתה בתובלה אווירית שחוק זה חל עליה, רשאי בית המשפט להתיר שמסירתם של הזמנה לדין ושל מסמכים משפטיים אחרים תהיה בחוץ-לארץ.

13. תביעות בשל נזק שנגרם עקב מותו של נוסע

הוגשה תביעה בשל נזק שנגרם עקב מות נוסע, יוכל בית המשפט הדין בתביעה, בכל שלב משלבי ההליכים המשפטיים, לתת כל צו שייראה לו צודק ומועיל בהתחשב -

- (1) בהוראות חוק זה המגבילות את אחריותו של המוביל, עובדיו או סוכניו;
- (2) בזכויותיהם של זכאים אחרים לתבוע דמי נזק בשל מותו של אותו נוסע, בין בישראל ובין מחוצה לה;
- (3) בתביעות אחרות שהוגשו או עשויות שיוגשו בשל מותו של אותו נוסע בין בישראל ובין מחוצה לה.

14. נזק העובר תחום אחריותו של המוביל

היו תובעים אחדים בשל מות נוסע אחד והסכום הכולל של דמי הנזק המגיע לכל התובעים האלה עובר את תחום האחריות של המוביל לפי ההוראות האחרות של חוק זה, יפסוק בית המשפט לכל אחד מהם, מתוך הסכום הכולל של דמי הנזק המגיעים, סכום בשיעור יחסי לסכום הפיצויים שהיה פוסק לו.

15. פקיעת הזכות לתביעת דמי נזק

(תיקון התש"ע)

על אף האמור בכל דין אחר, תהיה התקופה לפקיעת הזכות לדמי נזק לפי חוק זה התקופה הקבועה באמנה או באמנת מונטריאול, לפי העניין.

16. בעלי אמנה

(תיקון התש"ע)

הודעת שר התחבורה שתפורסם ברשומות, בדבר המדינות שהן צדדים לאמנה או לאמנת מונטריאול, תשמש ראייה לדבר לענין חוק זה.

17. ביצוע ותקנות

(א) שר התחבורה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.
 (ב) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם שר התחבורה, להתקין תקנות בדבר סדרי הדין במשפטים בשל נזק בתובלה אווירית שחוק זה חל עליה.

18. ביטול

חוק התובלה האווירית, התשכ"ב-1962 - בטל.

19. תחילה

תחילתו של חוק זה ששה חדשים מיום פרסומו ברשומות.

20. פרסום

חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

מנחם בגין

חיים לנדאו

ראש

הממשלה

שר

התחבורה

יצחק נבון

נשיא

המדינה

[1. ח"ס 981, התש"ם (7.8.1980), עמ' 197.

תיקון: ח"ס 2218, התש"ע (16.12.2009), עמ' 278. הצ"ח - ממשלה 452, התש"ע, עמ' 2. תחילת התיקון ביום 20.3.11 (יום כניסתה לתוקף של אמנת מונטריאול (ק"ת 6986, התשע"א, עמ' 805).

[2.] הפרוטוקולים הראשון והשני נכנסו לתוקף לגבי מדינת ישראל ביום 15.2.1996 (ק"ת 5846, התשנ"ז, עמ' 1072); הפרוטוקול הרביעי נכנס לתוקף לגבי מדינת ישראל ביום 14.6.1998 (ק"ת 6159, התשס"ב, עמ' 580); אמנת מונטריאול נכנסה לתוקף ביום 20.3.2011 (ק"ת 6986, התשע"א, עמ' 805).

//